

DANI TAY BA KANLI İNA

Yürütmenin durdurulması talebi vardır

DAVACI : Diyarbakır Barosu Başkanlığı, Diyarbakır Adliyesi Kat: 4
Yenişehir/Diyarbakır

VEKİL : Av. Mehdi ÖZDEMİR, Lise Cad. Esenel Apt. No:3/8
Yenişehir/Diyarbakır

DAVALI : T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI/Ankara

YAYIM TARİHİ : 29.01.2022

DAVA KONUSU : T.C. Cumhurbaşkanlığı'nın 29.01.2022 tarihli resmi gazetede yayımlanan "Basın ve Yayın Faaliyetleri" konulu 2022/1 sayılı genelgesinin öncelikle Yürütmesinin Durdurulmasına ve PTAL NE karar verilmesi dava ve talebimizdir.

AÇIKLAMALAR :

T.C. Cumhurbaşkanlığı'nın 29.01.2022 tarihli resmi gazetede yayımlanan "Basın ve Yayın Faaliyetleri" konulu 2022/1 sayılı genelgesi ülke çapında uygulanacak YUK 15/1-c maddesi gereğince icrai ve kesin nitelikte bulunan bir düzenleyici işlem niteliindedir (EK-1).

T.C. Cumhurbaşkanlığı'nın 29.01.2022 tarihli "Basın ve Yayın Faaliyetleri" konulu 2022/1 sayılı dava konusu Genelge ile; medya ve basın özgürlüğü üzerinde sansür ve yahut otosansürü amaçlayan, temel hak ve hürriyetleri engelleyici mahiyeti bulunmaktadır. Demokratik bir hukuk devletinde, yasal dayanaktan yoksun, yasak ve tedbirlerin alınması, Anayasamızın 13'üncü maddesine göre, bir temel hak ve hürriyet, ancak kanunla sınırlanabileceğine dair hüküm gereğince hukuka açıkça aykırı olup dava konusu düzenleme ile temel hak ve hürriyetler ihlal edilmektedir. Böyle ki:

1- Genelge hiyerarşik düzende amirlerin, uygulamakla yükümlü olunan kanun hükümlerinin yorumlanması ve uygulanması konusunda verilen emir ve talimatları kapsamaktadır. Genelgeler mahiyetleri itibarıyla herhangi bir kural koyamaz, kanunlarda bulunan kuralların uygulanmasına yönelik düzenlemeleri içerir. Davaya konu genelge kapsamında, medya özgürlüğüne sınırlama getirildiği görülmekte, yayın içeriği itibarıyla hukuki açıdan suç teşkil etmeyen yayımların engelleyici hükümler içermektedir. Genelgelerin hukuki niteliği itibarıyla, mevcut kanun hükümlerini açıklamak, yorumlamak ve bunların nasıl uygulanacağı hususu olmasına karşın davalı idare tarafından yetki gaspı, kanunilik ilkesine aykırı bir şekilde genelge yayımlanmıştır.

2- Dava konusu işlem "Sebepten" yönünden de hukuka aykırıdır. Sebep, yönetsel işlemi tesis etmeye iten nedenleri ifade eder. İdari işlemin sebep unsurunda üç farklı şekilde hukuka aykırılık olabilir. a) idarenin gösterdiği nedenin mevcut olmaması, b) idarenin gösterdiği nedenin hukuki tavsifinde hukuka aykırılık olması, c) idari işlemin sebep ve konu unsuru arasındaki ölçsüzlük bulunması hallerinde işlem sakat olur. İdare Hukukunda işlemler kendilerinden önce gelen ve nesnel kurallarla belirlenmiş bulunan "sebep"e dayanmalıdırlar. İdari işlemlerde sebep, idari işlemden önce gelen, idari işlemin dışında, idareyi böyle bir işlem yapmaya yönelttiği etkenlerdir. Sebep, idari işlemin dayanağını oluşturur ve idari işlemin bir tür gereğesidir. Eğer idari işlem sebep olarak gösterilen nesnel kuralın olaya ilişkin nitelendirilmesinde hata yapılmışsa idari işlem sebep unsuru bakımından sakattır ve iptali gerekir. Dava konusu işlem ile temel hak ve hürriyetleri ihlal edici nitelikte, yasal dayanaktan yoksun bir şekilde ülke genelinde yürürlüğe bulunan genelge düzenlenmiş olması gözetildiğinde, dayanaktan yoksun ve keyfi bir şekilde tesis edilen bu davaya konu genelge hukuka aykırıdır.

3- Dava konusu idari işlem “amaç” yönünden de hukuka aykırılık teşkil etmektedir. Amaç unsuru idari işlemle ulaşılmak istenen nihai sonuçtur. Amaç, idari işlemi yapan kişinin bu işlemle ulaşmak istediği sonuç konusunda niyet ve düşüncelerdir. Amaç; idari işlemin subjektif unsurudur. Kamu yararına yönelik olmayan, kamu yararına yabancı bir amaçla yapılan idari işlemler, amaç unsuru bakımından hukuka aykırı olur. Yetki saptırmasıyla sakatlıklar ve bu nedenle iptal edilmeleri gerekmektedir. Kişisel amaç, siyasal amaç veya üçüncü kişiye yarar sağlama maksadı olabilir. Yönetsel işlemle varılmak istenen amaç ‘kamu yararı’ olup, kuruluşlar kendilerine tanınan yetkileri ancak kamu yararı için kullanabilecektir.

4- idari işlemlerde amaç, kamu yararı olmalıdır. Davaya konu genelge kapsamında, basın özgürlüğü önüne geçilmeden, medya özgürlüğü sınırının belirlenmesi ve gözlenmemekte olup, davalı idarenin bu yönde karar verme yetkisi bulunmamaktadır. Bu kapsamda, yurttanların medya özgürlüğü ve basın hürriyetine müdahale oluşturan davaya konu genelgenin amaç unsuru açısından hukuka aykırı olması nedeniyle iptali gerekir. Unutulmamalıdır ki, davaya konu genelge kapsamında da görüleceği üzere Türkiye bir hukuk devleti olup Anayasanın 13. Maddesini ihlal edercesinde, davalı idarenin bir “toplum mühendisliği” görevi bulunmamaktadır.

5- Temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasını içeren konuyla ilgili temel esasları, ilkeleri ve çerçeveyi belirlemek için kanunla düzenlenmelidir. Kanun'un ve ilgili genelgede engellenen kapsamını ve uygulaması, müdahalenin dayanağı olan kanunilik artını sağlamadığı açıktır. Bu nedenle davalı idarenin genelgesi, bir yetki alanı niteliğinde değildir.

6- Yasakların kanunla konulması yerine genelgeyle konulması nedeniyle, hukukî belirlilik ve hukukî güvenlik ilkeleri ihlal edilmiştir. Dava Konusu idari işlem, muhtevası itibarıyla düzenleyici idari işlem olmasına rağmen, form olarak düzenleyici idari işlem gereklerini karşılamamaktadır. Uygulaması, sınırları, tanımlar gibi kategori ve ölçütlerden yoksun, ÖNGÖRÜLEBİLİR LRLK ve BELRLK ilkelerinden uzaktır. Medya özgürlüğüne sansür niteliğindeki, engelleyici ve kısıtlayıcı idari işlem, yasa dışı olarak hukuka aykırı bu tümcesinin hukuksal gerekçelerini ortaya koymamakta, bu “tevessül”lere “müdahale etme” sınırsız emri vermekte, yurttan hak ve özgürlüklerine müdahalesinin orantısız biçimde önünü açmakta ve bu yönelimini bir form dizgesi yokluğu içinde günlük bir pejoratif dille ortaya koymaktadır. Bu yalnızca bir linguistik sorun değil, hukuksal belirsizlik ve keyfîlik sorununa tekabül ettiği için, bir dava konusu ve iptal sebebidir.

7- Anayasa Mahkemesi, 13.06.1985 gün ve 1984/14 E., 1985/7 K. Sayılı kararında; “Temel hak ve özgürlüklere ilişkin bir alanda kanunun emrine dayanarak yürütme organınca alınacak önlemlerin objektif nitelik taşıması ve idarenin keyfî uygulamalarına sebep olacak geniş takdir yetkisi vermemesi gerektiği”ne vurgu yapmıştır. Temel hak ve özgürlükler alanında yasama organının, keyfî olarak izin vermeyen, öngörülebilir düzenlemeler yapma zorunluluğu vardır. idareye keyfî uygulamalara meydan verebilecek çok geniş bir takdir yetkisi tanınması Anayasa’ya aykırı olabilecektir. Aksi bir durumda temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlandırılabilmesine ilişkin Anayasa’nın 13’üncü maddesi hükmüne de aykırılık olacaktır.

8- İnsan Hakları Mahkemesi, öngörülebilirlik ilkesi uyarınca ‘yurttanların, davranışlarını düzenlemelerine olanak vermek için yeterli açıklıkta düzenlenmemiş bir norm, kanun olarak kabul edilemez’. Yurttanların, belirli bir eylemin gerektirdiği sonuçları, durumun makul saydığı ölçüde ve eylem gerekiyorsa uygun bir danışmanlık ile öngörebilmelidir.” (Steel ve diğerleri/Birleşik Krallık, HAM, 23/09/1998, § 54; Baranowski/Polonya, HAM, 28358/95,

28/03/2000, § 52-56; Creang/Romanya, HAM, 29226/03, 23/02/2002, § 120.) Mahkeme'ye göre bu konuda genel geçer bir standart ortaya koymak mümkün de ildir; çünkü 'öngörülebilirlik kavramının kapsamı, söz konusu metnin dikkate de er düzeyde içeri i, muhataplarının sayısı ve statüsü ile kapsadı ı alana ba lıdır. İgili ki i, bir eylemin neden olaca ı durumların ve sonuçların belli bir düzeyde makul olup olmadığını de erlendirmek için uygun bir hukuksal danı manlık almak zorunda olsa bile kanun, öngörülebilirlik gereklili ini sa lıyor olabilir. Bu, belli meslekî faaliyetleri yerine getiren ve mesleklerinin devam için bu normlara yüksek düzeyde dikkat göstermesi gereken ki iler yönünden özellikle do rudur (Sunday Times/Birle ik Krallık, HAM, 6538/74, 26/04/1979)'.

9- 'Belirlilik ilkesi, hukuki güvenlikle ba lantılı olup birey hangi somut eylem ve olguya hangi hukuki müeyyidenin veya neticenin ba landı nı, bunların idareye hangi müdahale yetkisini do urdu unu bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine dü en yükümlülükleri öngörebilir ve davranı larını belirler. Hukuk güvenli i, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve i lemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar (Anayasa Mahkemesi 26.12.2013 gün ve E.2013/67, K2013/164)'.

10- "Hukuk devletinin unsurları, doktrinde de belirlenmi olup, bunlardan konuyla ilgili iki tanesi 'hukuki güvenlik' ve 'belirlilik' ilkeleridir. Bireyin devlete güven duyması, ancak hukuki güveli in sa landı ı bir hukuk devleti düzeninde mümkün olabilecektir. Anayasada öngörülen temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ve insan haklarının insan hayatına egemen kılması için Devlet, bireylerin hukuka olan inançlarını ve güvenlerini korumakla yükümlüdür. Dava konusu genelge hukuk devletinin asli unsurlarından olan belirlilik, öngörülebilirlik ve hukuki güvenlik gereksinimlerinden yoksundur (Anayasa Mahkemesi, 14.10.2015 tarih ve 2015/94 E. , 2016/27 K.)".

11- Venedik Komisyonu, Madde 8/A, 9 ve 9/A kapsamındaki usullerin ceza veya hukuk yargılaması kurumuna ba lı hale getirilmesini ve bu usuller kapsamında eri imin engellenmesine ili kin kararın yalnızca, hukuka aykırılı a dair makul bir üphe ve telafisi mümkün olmayan bir zarar tehlikesi oldu unda ba ımsız bir ceza veya hukuk davası beklentisiyle alınabilir bir "ihtiyati tedbir" te kil etmesi gerekti ini tavsiye etmi tir. İhtiyati tedbirin yargılama hakimii tarafından incelenmesi olası ı da dahil olmak üzere, Komisyon tarafından atıfta bulunulan usul güvenceleri uygulamada hiçbir zaman gerçeikle medi inden, 5651 sayılı yasanın 8. madde usulü için de geçerli olmalıdır. Zira 8. maddeye konu olan kararların ço unlu u BTK Ba kanı tarafından verilmektedir ve ceza yargılaması yapılmamaktadır. Bu nedenle u anda fiilen 5651 sayılı Kanun'un farklı maddeleri kapsamındaki tüm kararlar, sözde geçici tedbirlerin süresini, süresiz olarak uzatarak bir süre sınırı olmaksızın verilmektedir. Davaya konu genelge ile 5651 sayılı yasanın idari merciiler vasıtasıyla, eri im engeli kararlarıyla temel hak ve hürriyetleri ihlal edici uygulamasının yanı sıra, yayımlarının içeriklerinin nasıl olaca ı hususunda ekilsel ve oto sansürü içeren sınırlayıcı düzenlemeler içermektedir. Temel hak ve hürriyetlerin ihlalini amaçlayan genelgenin mevcut adli ve idari uygulamayla birlikte medya ve basın özgürlü üne ciddi engeller olu turaca ı açıktır.

12- YÜRÜTMEN N DURDURULMASI TALEB M Z

Genelge, medya özgürlü ünü otosansür uygulamasını esas alması, Anayasanın 13. Maddesi kapsamında kanunilik ölçütünü ta ımaması, uygulanması durumunda telafisi imkansız sonuçlar ta ımaktadır. Açıkça hukuka aykırı oldu u ise yukarıda anlatılanlardan sonra ortaya çıkmı tır. Di er yandan denetlenecek i lem genelge olup yayımlanmı ve tamamlanmı tır.

Bu sebeplerle davalı idarenin cevap dilekçesini beklemeden ve ivedi olarak YÜRÜTMEN N DURDURULMASI KARARI VER LMEL D R.

13- D YARBAKIR BAROSU'NUN DAVA VE MENFAAT EHL YET

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca avukatlık, bir yandan kamu hizmeti bir yandan da serbest (hem kamu hizmeti hem de serbest desek mi?) bir meslektir. Kamusal ve serbestlik unsurlarını bir aradalı ı avukatlık mesle inin hem toplumsal yönü hem de savunmayı temsil etmesi itibariyle ba ımsız ve özgür olması gereklili i ile açıklanabilir. Dolayısıyla bu iki unsurun birlikteli i avukatlık mesle ine özgüdür. Nitekim aynı maddenin 2. fıkrası, 'Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan ba ımsız savunmayı serbestçe temsil eder' hükmünü içerir. Tam da ba ımsız yargının kurucu unsuru olarak keza ba ımsız savunmanın temsilcisi olarak serbest ve özgür olması gerekir. Avukatlık, serbest ve özgür olabildi i oranda kamusaldır.

Yine Türk Ceza Kanunu'nun 6/d bendi, avukatları “yargı görevlisi” olarak tanımlar.

Barolar ise, avukatlık mesle inin temsili, düzeni, disiplini, deontolojisi ve örgütlenmesi noktalarında münhasıran yetkili, ba ımsız kamu kurumu niteli i nde meslek kurulu larıdır.

Barolarla ilgili temel düzenleme olan 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. ve 95/21 maddelerinde, Barolara hukukun üstünlü ünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara i lerlik kazandırmak görevi ve yetkisi verilmi tir.

Yasa Koyucunun, Avukatlık Kanunu ile Barolara “hukukun üstünlü ünü ve insan haklarını savunma, koruma ve bu kavramlara i lerlik kazandırma” görevini yüklemesi, mesle in iç i leyi inin ve mesleki geli iminin düzenlenmesinin yanı sıra Baroların ba ımsızlı ı ve özgürlü ünü vurgulaması yönünden de önemlidir.

Baroların dava ehliyeti ile ilgili Yasa Koyucu TBMM'nin bu düzenlemeyi yaparken ta ıdı ı iradeyi, kanunun yapılı amacı ve ruhunu iyi tespit edebilmek için 4667 sayılı Kanun hakkındaki Meclis görü me tutanaklarına bakmak gerekir. 01.05.2001 günü 21. Dönem 3. Yasama Yılı'nın 94. Birle imi'nde u ifadeler yer almaktadır:

“Barolar ve Barolar Birli i'nin u ana kadar avukatlık tarihimizde üstlenmedi i bir görev veriliyor kendilerine; o da, insan haklarının korunması ve insan haklarının Baro bakımından ve o araçla üstünlü ünün korunması için gerekli önlemlerin alınması görevi. Bu görev gerçekten, bu yasaya reform mührünü veya damgasını vurdurtacak önemli bir yeniliktir. nsan haklarının ihlal edildi i hallerde –ceza olsun hukuk davası olsun, di er davalar olsun, eylem olsun, hatta yasa olsun- Baro'nun ve Barolar Birli i'nin do rudan müdahale hakkı ortaya konulmaktadır. O hakla, o yetkiyle donatılmı olmaktadır ki, Türk insan hakların, bizim insan hakları rejimimizin dönü türmesini sa layacak önemli manivelalardan, dinamiklerden birisidir...” AHMET Y MAYA-Amasya Milletvekili

“Bugün görü mekte oldu umuz yasa tasarısı, toplum tarafından ve Mecliste mevcut bütün siyasi parti gurupları tarafından bir mutabakat içerisinde anlayı la kar ılanmı ve hakikaten, Türkiye için bir gereklilik olarak kabul edilmi tir ve bunun neticesi olarak da, Meclisimizde,90'ın üzerinde madde temel yasa olarak görü ülmeye ba lanmı tır...” DENG R M R MEHMET FIRAT – Adıyaman Milletvekili

“Barolar, Avukatlık mesle inin geli imini, mesle in disipline dilmesini, mesle in etik de erlerinin ve mesleki kuralların uygulanmasını, mesle in özenle, do ruluk ve dürüstlük içinde yapılmasını ve denetlenmesini sa layan örgütler oldu u gibi demokratik topluma, toplumun modernle mesine katkılar sa layan baskı gurubudur da. Bu özelli i ile ça da demokratik ülkelerde Barolar, savunma hakkının, hak arama özgürlü ünün hukukun üstünlü ünün, hukukun evrensel kurallarının etkin bir biçimde uygulanmasının en büyük takipçisi ve güvencesidir...” BEYHAN ASLAN- Denizli Milletvekili

“Aynı zamanda be siyasi parti, bu tasarının böyle bir özel gündemle görü ülmesini de kabul etmi tir; bu da uzla manın güzel bir örne idir...”BÜLENT ARINÇ –Manisa Milletvekili

“Tasarı, ülkemizde sadece avukatları ilgilendirmiyor. Bu tasarı, aslında herkesi ilgilendiriyor; çünkü her insan, hak arama özgürlüğüne ve adil yargılanma hakkına sahiptir. Her insan hakkını aramak zorunda kalabilir, yargılanmak durumunda kalabilir. Te o zaman, insanı savunacak olan avukattır.... Avukatlar, müvekkillerini savunurken aynı zamanda insan haklarını savunmaktadırlar... Bu tasarının önemi, evvela bütün gurupların ittifakıyla gündeme gelmesi olmasındandır ve bir temel yasa olarak kabul edilmesinden kaynaklanıyor. Belli ki, içerisine, muhtevasına baktığımızda buradaki düzenlemeler önemli bir ihtiyacı karşılayacak.... İmdi buradan meslek kurulu olan Baroya ve Barolar Birliği'ne bir iki hususu ifade etmek istiyorum. Bugün mecliste gurubu bulunan beş parti, bunu bir temel yasa kabul etmesi öneminden dolayı ittifak halinde yasa tasarısını geçiriyorlar. İnallah bu kurullar, bu ittifakın kıymetini bilir, kendi tatbikatlarında, aynen buradaki birlik ve beraberlik havası içerisinde yansıtmaya çalışırlar. Tasarının 46. maddesinde Barolara yüklenen görevler var; Barolar, avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve sahipleriyle olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak... diye belirlenen bir görev maddesidir.” H KMET SAM TÜRK- Adalet Bakanı

“Ayrıca bu tasarıyla, Barolar, Barolar Birliği yeterli olmasa da, eskiye nazaran daha güçlendirilmektedir. Baroların güçlendirilmesi demek, mülkün temeli olan adaletin güçlendirilmesi demektir. Zira Barolarımız yansız organlardır, meslektaşlarına eşit mesafededir, ideolojilerin yanında veya karısında değil, hukukun yanında kurullardır. Barolarımız, bulunduğu kentin temel sorunlarıyla yakından ilgilenen, çevre korumacılarının yanında yer alan, çevre ihlallerine karşı çıkan, imar yolsuzluk ve yalamalarına karşı çıkan, kültür mirasımızın geleceğe aktarılmasına bozulmadan kalmasını sağlamayı kendisine görev edinen kurullardır.” SAL H ÇELEN- Antalya Milletvekili

“Görüşmekte olduğumuz bölümle ilgili olarak söyleyebileceğim şey, özellikle 55 ve 59. maddelerde ifadesini bulan “hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramları desteklemek” gibi bir görev avukatlara, Barolara ve Barolar Birliği'ne tanınmaktadır. Bu tanınmış olan hakların çok doğru ve isabetli bir şekilde kullanılmasına inanıyorum ve önemli bir değişiklik olduğunu düşünüyorum.” YAHYA AKMAN- Anıurfa Milletvekili

Yüksek Mahkeme kararları, kanuni düzenlemeler, TBMM görüşme tutanakları açıkça göstermektedir ki; Baroların hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunma, koruma ve bu kavramları destekleme görevinin bir gereği olarak, Baroların belirsiz bir temsil ehliyeti bulunmaktadır. Diğer bir deyişle, yargı fonksiyonu içinde;

*Belirsiz savunmayı,

*Hukukun üstünlüğü,

* İnsan haklarını

Savunmak ve temsil etmek münhasıran Baroların yetki, görev, ehliyet ve menfaatidir. Bu münhasır vazifesini yerine getirmesi hukuk devletinin oluşması için olmazsa olmazdır. Bu cümlelerin tersi (mefhumu muhalifi) yorumuyla; Baroların bu vazifesine yürütme organından gelecek bir müdahale, hukuk devletinin hayata geçmesine engel olur.

EMSAL KARARLAR

• Ankara 9. dairesel Mahkemesi, 2013/ 1333 E., 2013/1254 K. sayılı 19.09.2013 tarihli kararı:

“Baronun 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76 ve 95/21 maddeleri uyarınca mesleki bir örgüt olmanın ötesinde hukukun üstünlüğü, insan haklarını savunmak ve korumak gibi bir görev yüklenmesi nedeniyle diğer meslek örgütlerinden farklı bir konuma sahip olduğu, söz konusu davada Baromuzun dava açma ehliyeti ve menfaat belirsizliği bulunuyor...”

- Danı tay 10. Daire, 20.11.2012 gün ve 2012/703 E. 2012/5849 K. sayılı kararı :

“...Sahlıklı ve dengeli bir çevrede ya ama hakkı, Anayasa’da gerçek-tüzel ki i ayrımı gözetilmeksizin herkes için tanınmı ve Çevre Kanunu ile meslek kurulu larının da herkes kavramı içerisinde dahil oldukları hususu açıkça ifade edilmi tir. Böylelikle Anayasa’nın çevre hakkı ve çevrenin korunması ile ilgili hükümleri, yasa koyucu tarafından da bütüncül ve kapsayıcı bir ekilde yorumlanıp anlamlandırılarak... yasa metninde ifadesini bulmu tur. Dolayısıyla kurulu belgelerinde yazılı olmasa dahi her bir meslek kurulu unun, çevreyi ilgilendiren konularla ilgili olarak aynen gerçek ki iler gibi subjektif dava ehliyetine sahip oldu u açıktır. Bu durumda Anayasa ile Çevre Kanunu’nun yukarıda belirtilen hükümleri kar ısında ehliyetli oldu u anla ılan kamu kurumu niteli inde bir meslek kurulu u olan davacı Baro tarafından açılan davanın esasının incelenmesi gerekirken ehliyet yönünden reddi yolunda verilen Mahkeme kararında hukuksal isabet bulunmadı ı sonucuna ula ılmaktadır.”

- Danı tay 13. Dairesinin 16.04.2014 tarih ve 2011/185 E., 2014/1436K. sayılı kararı:

“...hukukun üstünlü ü ve insan haklarını savunmak amacıyla tüm çalı maları yürüten, tüzel ki ili i bulunan, çalı malarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteli inde meslek kurulu u olan davacının, dava konusu yönetmeli in iptalini istemekte ehliyeti bulundu una oyçoklu uyla karar verilerek uyu mazlı ın esasına geçildi i” belirtilmi tir ve

“...ayrıca, davacı tarafından dava konusu düzenleme ile topluma yeni bir ya am biçimi getirilmeye çalı ıldı ı savıyla açılan davanın, bu özelli i itibariyle genel kamu yararı ile ilgili bulundu u açıktır, Bu nedenle düzenlemenin de inilen niteli i ve hukukun üstünlü ünü koruma görevi ve yükümlülü ü bulunan davacı baronun dava açma ehliyeti bulundu undan...” cümlelerine yer verilmi tir.

“...1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun Baro Yönetim Kurulu’nun görevlerinin sayıldı ı 95. maddesinin 21. bendinde, Yönetim Kurulu’nun hukukun üstünlü ünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara i lerlik kazandırmakla görevli oldu unun belirlendi i, dolayısı ile hukukun üstünlü ü ve insan haklarını savunmakla görevli olan Baronun dava konusu i lemle menfaat ilgisinin açık oldu u...” gerekçesiyle stanbul Barosu’nun dava ehliyetini kabul etmi tir.”(D DDK., 7.4.2005 gün ve E. 2003/417, K. 2005/234.)

4)D DDK’in, 07.04.2005 tarihli ve 2003/417 E., 2005/234 K. sayılı kararı:

“...Barolar, avukatlık mesle ini geli tirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve i sahipleri ile olan ili kilerinde dürüstlü ü ve güveni sa lamak; meslek düzenini, ahlakımı, saygınlı ını, hukukun üstünlü ünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını kar ılamak amacıyla tüm çalı maları yürüten, tüzel ki ili i bulunan, çalı malarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteli inde meslek kurulu u olarak tanımlandı ı, yine aynı Kanunun Baro Yönetim Kurulunun görevlerinin sayıldı ı 95. maddesinin 21. bendinde de, yönetim kurulunun, hukukun üstünlü ünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara i lerlik kazandırmakla görevli oldu unun belirlenmi oldu u, hukukun üstünlü ünü ve insan haklarını savunmakla görevli bulunan Baronun, dava konusu Yönetmelik hükümleri ile Anayasanın e itlik ilkesinin, ki inin dokunulmazlı ı ilkesinin, özel hayatın gizlili i ilkesinin, kanunsuz suç ve ceza olmayaca ı ilkesinin, temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabilece i ilkesinin ihlal edildi ini, ö renim özgürlü ünün engellendi ini ö ne sürerek bakılan davayı açtı ı gözönünde bulunduruldu unda, iptalini istedi i Yönetmelik hükümleri ile menfaat ilgisinin bulundu unun açık oldu u...”

5) D DDK’in 14.09.2001 gün, 2001/176 E. 2001/624 K. sayılı kararı:

“...2872 sayılı Çevre Kanununun 30. maddesinde yer alan, çevreyi kirleten ve bozan bir

faaliyetten zarar gören veya haberdar olan gerçek ve tüzel kişilerin idari makamlara başvurarak bu faaliyetin durdurulmasını isteyebilecekleri yolundaki hüküm karısında; davacılar tarafından uyuşmazlık konusu bölgede faaliyette bulunan şirketin çevreyi, tarım arazilerini, orman alanlarını ve ... Çayını olumsuz etkilediği iddia edilerek yapılan başvurular üzerine açılan davada, gerek 2577 ve gerekse 2872 sayılı yasaların birlikte değerlendirilmesi sonucunda, Baro'nun menfaat ilgisinin varlığı görülmektedir..."

6) Danıştay 6. Daire 2007/545 E. ve 20.05.2008 tarihli kararı:

"Mulla-Bodrum yarımadasının Bakanlar Kurulu Kararı ve Eki Kroki ile Kültür ve Turizm Koruma ve Geliştirme Bölgesi Olarak Belirlenmesinin iptali ile Yürütülmesinin Durdurulması istemi ile Baro Başkanlığı'nın ehliyeti bulunduğudur"

7) D DDK'nin 10.12.2009 tarihli, 2009/1005 E. sayılı kararı:

"Bireylerin ve sivil toplum kuruluşlarının menfaat ilgisini kurdukları idari tasarrufları, iptal davası yoluyla idari yargı önüne getirmelerinin, idarenin hukuka uygunluğunun yargısal denetiminin sağlanmasıyla "Hukuk Devleti"nin gerçekleştirilmesine hizmet edeceği; soruna bu açıdan bakıldığında, idari yargıya özgü bir dava türü olan "iptal davası"nın açan gerçek veya tüzel kişilerin, dava açmakla ulaşmak istediği amaç bakımından klasik anlamda "davacı"dan farklı olduğu tartışmalıdır.

...

Bir idari faaliyet ile, dava açma ciddiyetini sağlamak amacıyla muhatap olup, menfaat ilgisini kuran kişi ve kuruluşlar, söz konusu faaliyetle ilgili idari işlemlerin iptali istemiyle dava açabilirler.

...

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. maddesinde; baroların avukatlık mesleğine mensup olanların müterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, avukatlık mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla kurulmuş meslek kuruluşları olduğu belirtilmiştir. İken 10.5.2001 günlü, 24398 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4667 sayılı Yasa ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. maddesinde değişiklik yapılarak; Barolar, avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve vatandaşları ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak, meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışanları yürüten, tüzel kişilikte bulunan, çalışanlarının demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak tanımlanmış, aynı Yasanın Baro Yönetim Kurulu'nun görevlerinin düzenlendiği 95. maddesine yine 4667 sayılı Yasayla eklenen 21. bentte de, yönetim kurulunun, hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara bağlılık kazandırmakla görevli olduğu belirtilmiştir.

1136 sayılı Yasa'nın 76. ve 95/21. maddelerinde yapılan ve yukarıda açıklanan yasal değişiklikten sonra Baroların; mesleki bir örgüt olmanın ötesinde hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak gibi bir görev yüklenmesi nedeniyle diğer meslek örgütlerinden farklı bir konuma sahip olduğu açıktır."

8) D DDK'nin 06.02.2017 gün ve 2016/4670 E. 2017/385 K. sayılı kararı:

"Bireylerin ve sivil toplum kuruluşlarının menfaat ilgisini kurdukları idari tasarrufları, iptal davası yoluyla idari yargı önüne getirmelerinin, idarenin hukuka uygunluğunun yargısal denetiminin sağlanmasıyla "Hukuk Devleti"nin gerçekleştirilmesine hizmet edeceği; soruna bu açıdan bakıldığında, idari yargıya özgü bir dava türü olan "iptal davası"nın açan gerçek veya tüzel kişilerin, dava açmakla ulaşmak istediği amaç bakımından klasik anlamda "davacı"dan farklı olduğu tartışmalıdır.

...

9) ANAYASA MAHKEMESİ, 15.1.2009 gün ve 2007/16 E. 2009/147 K. sayılı kararında; avukatlığın mahiyetini,

“Yargının kurucu unsurlarından olan, ba ımsız, serbestçe temsil eden, hukuksal ili kilerin düzenlenmesinde her türlü hukuksal sorun ve uyu mazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesinde ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında temel görev üstlenen avukat, hak arama özgürlü ü ve adil yargılanma hakkının da önemli bir unsurudur. “Güçlü ve ba ımsız savunma mesle i, hukukun üstünlü ünün hukuksal uzla manın, adil yargılanma duygusunun ve toplumsal barı ın güvencesi olup, bu de erler, mesle inde yetkin, ba ımsız savunucularla teminat altına alınmı tır.” cümleleri ile anlatmı tır.

SONUÇ VE STEM :Yukarıda açıklandı ı ve resen gözetilecek hususlarla birlikte;
1- T.C. Cumhuriyet Ba kanlı ı'nın 29.01.2022 tarihli resmi gazetede yayımlanan “Basın ve Yayım Faaliyetleri” konulu 2022/1 sayılı genelgesinin yetki, ekil, sebep, konu maksat yönlerinden hukuka aykırı olması nedeniyle öncelikle ve ivedilikle savunma alınmaksızın Yürütmesinin Durdurulmasına ve PTAL NE,
2-Yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalı idare üzerinde bırakılmasına karar verilmesini saygıyla vekaleten arz ve talep ederiz. 31.01.2022

Diyarbakır Barosu Ba kanlı ı Vekili
Av. Mehdi ÖZDEM R
E imzalıdır.